

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
Besøksadresse: Kirkegata 18, Oslo

Oslo, 15/10-2015

Høringsinnspill til NOU 2015:8 - Fremtidens skole. Fornyelse av fag og kompetanser (Ludvigsen-utvalget)

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) takker for muligheten til å komme med høringsinnspill i forbindelse med Ludvigsen-utvalgets utredning.

OEK har i lang tid jobbet med de problemstillingene som belyses gjennom utvalgets arbeid. Vi har blant annet utviklet et eget læreverk for skolen, tilpasset læreplan og kompetansemål, og som hensyntar kostholdsrådene. I tillegg til læreverket har vi utviklet et digitalt læringstilbud, MatStart, med mål om å inspirere og bidra til å øke mat- og matlagingskompetansen hos barn og unge. OEK stiller gjerne sitt virkemiddelapparat til disposisjon for å styrke satsningen på mat- og helsefaget i grunnskolen.

Elevenes utvikling i skolen er også en vesentlig del av samfunnets utvikling. Skolen har en viktig oppgave med å bidra til at alle elever er best mulig skikket til å mestre sine liv, slik at de kan ta aktivt del i samfunnet. Det er hensiktsmessig at barn etablerer gode vaner allerede tidlig i livet, og skole er en sentral arena for dette. Ludvigsen-utvalget har i sin utredning gjort en grundig vurdering av skolens innhold, og i hvilken grad det dekker kompetansen som elevene vil trenge fremover, i et individ-, samfunns- og globalt perspektiv.

Generelle kommentarer

OEK støtter anbefalingen om fornying av fagene, og er positive til utvalgets forslag om å utvikle en overordnet implementeringsstrategi for det fornyede innholdet i skolen. Slik utvalget uttaler, så vil trolig en helhetlig strategi kunne fremme engasjement, forståelse og ansvar i hele styringskjeden og bidra til at alle beveger seg i samme retning. Utvalget understreker i kapittel 6 at felles forståelse blant alle aktørene i sektoren er avgjørende for at utviklingsarbeid i grunnopplæringen i regi av nasjonale myndigheter skal lykkes. Videre er det positivt å se at utvalget også understreker viktigheten av foreldrenes rolle i implementeringsarbeidet. Dialog, informasjonsveksling og veiledning er vesentlig for at foreldrene skal kunne støtte sine barn på en best mulig måte i læringsarbeidet.

Ludvigsen-utvalget har i sin utredning lagt vekt på kompleksiteten i elevenes læring. I fremtiden vil man i enda større grad enn i dag trenge flere ferdigheter utover det som er IQ-basert. Økende helseutfordringer som blant annet overvekt og spiseforstyrrelser viser viktigheten av at barn og unge lærer å ta vare på egen helse og har kunnskap om mat og ernæring. Utvalget peker på at økt kompetanse og kunnskap om kropp og helse, inkludert psykisk helse, livsstil, personlig økonomi og forbruk, er områder det er nødvendig å styrke i skolen.

Styrke praktiske og estetiske fag

Vi er svært positive til at utvalget poengterer viktigheten av at fagfornyelsen inkluderer temaer som folkehelse og livsmestring, det flerkulturelle samfunnet og bærekraftig utvikling, i de fagene hvor det er relevant og hensiktsmessig. Videre synes vi også det er svært positivt at utvalget legger vekt på viktigheten av å styrke de praktiske og estetiske fagene, herunder mat- og helsefaget. Vi mener at mat og helse er et svært viktig skolefag av flere årsaker. Referert til avsnittet over, så vil man gjennom faget mat og helse kunne bidra til å sikre adekvat kunnskap om mat og matlaging hos den oppvoksende generasjonen. Vi mener at kunnskap og kompetanse på området vil bidra til god helse, økt forståelse for viktigheten av god og sunn mat i tillegg til matglede, mestringsfølelse og ikke minst sosial læring og evnen til å samarbeide. At de unge får i seg næringsriktig mat er dessuten en forutsetning for å få mest mulig utbytte av læringssituasjonen og overskudd til fysisk aktivitet.

I arbeidet med å sikre at elever får i seg sunn og god mat, mener vi det er helt sentralt at barn og foreldre har den kompetansen og motivasjonen de trenger for å få dette til. Utvalget understreker at økt kunnskap kan bidra til at barn utvikler evne til kritisk tenkning knyttet for eksempel til å vurdere mangfoldet av dels motstridende helse- og kostholdsråd. Praktiske ferdigheter har stor verdi i skolen, i arbeidslivet og i hverdagslivet for hvert enkelt individ hele livet gjennom. Samtidig er det også potensielt samfunnsøkonomisk besparende verdi. Bedre kosthold, gir bedre helse, som igjen betyr sparte kostnader knyttet til tidlig avgang fra arbeidslivet og medisinsk behandling.

Kompetanseutvikling i form av skolebaserte tiltak, samt etter- og videreutdanning av lærere, vil være sentrale virkemidler for å videreutvikle skolen og skape endringer. Funn fra rapporten "Kompetanseprofil i grunnskolen. Hovedresultater 2013/2014" av Statistisk sentralbyrå, viser at kun 54 prosent av dem som underviser i mat og helse har fordypning i faget. Lærernes planlegging og gjennomføring av undervisning har stor betydning for den kompetansen som elevene utvikler i faget. Kompetanseheving blant lærere vil samlet sett bidra til økt kvalitet i undervisningen.

Videre er OEK positive til strukturen i hovedbrevet, med utgangspunkt i de mest sentrale hovedutfordringene. Samtidig vil vi understreke enn viss skepsis til punkt 2,4 – "Innenfor fagområdene foreslås fleksibilitet i fag- og timefordelingen". Utvalget anbefaler her *at timefordelingen mellom fagene innenfor fagområdene matematikk, naturfag og teknologi, språkfag, samfunns- og etikkfag og praktiske og estetiske fag gjøres mer fleksibel for å legge bedre til rette for arbeid på tvers av fagene.*

Av de totalt 7800 samlede timene i grunnskolen, er det i dag satt av 199 timer til faget mat og helse. Dette faget er med andre ord allerede svært nedprioritert. Ved enkelte skoler er dessuten de økonomiske midlene satt av til faget begrenset. Vi er enige i delutredningen som konkluderer med at profilen til de praktiske og estetiske fagene samlet sett kan gå ut over elevenes mulighet til fordypning i de ulike fagene. Vi mener at dette er uheldig, da praktiske ferdigheter er av like stor betydning som teoretisk kunnskap.

Vi mener det er viktig å synliggjøre mat- og helsefagets faglige, så vel som fremtidige verdi i form av livsmestring. Referert til i avsnittene over, mener vi at kunnskap og kompetanse i faget vil bidra til å skape gode vaner, som derigjennom legger fundamentet for god helse.

Tilslutt ønsker vi å berømme utvalget for arbeidet med utredningen, og igjen takke for muligheten til å kommentere anbefalingen. Dersom noe er uklart i vårt høringsinnspill, stiller vi oss gjerne til disposisjon for oppklaringer.

Med vennlig hilsen

Opplysningskontoret for egg og kjøtt